

**Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor
Agenția de Dezvoltare Regională Nord**

**Relevanța și impactul regional al
proiectului pentru realizarea
strategiei locale/ raionale/ regionale/
naționale/ de dezvoltare**

CADRUL STRATEGIC AL POLITICII DEZVOLTĂRII REGIONALE

- ❑ Strategia Națională de Dezvoltare (SND) a Republicii Moldova 2012-2020 (Moldova 2020);
- ❑ Strategia Națională de Dezvoltare Regională (SNDR) ;
- ❑ Strategii naționale sectoriale
- ❑ Strategia de Dezvoltare Regională (SDR) 2016-2020.
- ❑ Programe regionale sectoriale (PRS) în AAC, MDS, DRL și EE a clădirilor publice

Strategia Națională de Dezvoltare “Moldova 2020”

Obiectivele strategice:

1. **Racordarea sistemului educațional la cerințele pieței forței de muncă** în scopul sporirii productivității forței de muncă și majorării ratei de ocupare în economie.
2. **Investiții publice în infrastructura de drumuri naționale și locale** în scopul diminuării cheltuielilor de transport și sporirii vitezei de acces.
3. **Diminuarea costurilor finanțării prin intensificarea concurenței** în sectorul financiar și dezvoltarea instrumentelor de management al riscurilor.
4. **Ameliorarea climatului de afaceri** prin optimizarea cadrului de reglementare și prin aplicarea tehnologiilor informaționale în serviciile publice destinate mediului de afaceri și cetățenilor.
5. **Diminuarea consumului de energie prin sporirea eficienței energetice** și utilizarea surselor regenerabile de energie.
6. **Sustenabilitatea financiară a sistemului de pensii** întru asigurarea unei rate adecvate de înlocuire a salariilor.
7. **Sporirea calității și eficienței actului de justiție și combaterea corupției** întru asigurarea accesului echitabil la bunurile publice pentru toți cetățenii.

Strategia Națională de Dezvoltare Regională

Obiectivul general:

Dezvoltarea echilibrată și durabilă asigurată în toate regiunile de dezvoltare ale Republicii Moldova

Obiective specifice:

1. Accesul asigurat la servicii și utilități publice calitative
2. Creștere economică sustenabilă în regiuni
3. Guvernanță îmbunătățită în domeniul dezvoltării regionale

Obiectivele și măsurile Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională 2016-2020

OBIECTIVE/MĂSURI

OBIECTIV 1. ACCESUL ASIGURAT LA SERVICII ȘI UTILITĂȚI PUBLICE CALITATIVE

MĂSURA 1.1 Dezvoltarea infrastructurii de importanță regională și locală

MĂSURA 1.2 Regionalizarea serviciilor publice în domeniul MDS și AAC

OBIECTIV 2. CREȘTERE ECONOMICĂ SUSTENABILĂ ÎN REGIUNI

MĂSURA 2.1 Consolidarea rețelei de centre urbane

MĂSURA 2.2 Dezvoltarea economiei regionale bazate pe inovare

MĂSURA 2.3 Extinderea și diversificarea infrastructurii regionale și locale de afaceri

MĂSURA 2.4 Dezvoltarea potențialului turistic al RD prin amenajarea destinațiilor turistice și sporirea vizibilității turistice.

OBIECTIV 3. GUVERNANȚĂ ÎMBUNĂTĂȚITĂ ÎN DOMENIUL DEZVOLTĂRII REGIONALE

MĂSURA 3.1 Perfecționarea cadrului legal și normativ în domeniul dezvoltării regionale

MĂSURA 3.2 Consolidarea cadrului instituțional și a potențialului administrativ

MĂSURA 3.3 Eficientizarea sistemului de monitorizare și evaluare a implementării SNDR

Strategia de Dezvoltare Regională Nord 2016-2020

Obiectivul general:

*Cooperare eficientă pentru dezvoltarea echilibrată și durabilă a
Regiunii de Dezvoltare Nord*

Obiective specifice:

1. Accesul asigurat la servicii și utilități publice calitative
2. Creștere economică sustenabilă în RDN
3. Guvernanță îmbunătățită în domeniul dezvoltării regionale

Obiectivele și măsurile SDR Nord 2016-2020

OBIECTIVE/MĂSURI

OBIECTIV 1. ACCESUL ASIGURAT LA SERVICII ȘI UTILITĂȚI PUBLICE CALITATIVE

MĂSURA 1.1 Dezvoltarea infrastructurii de importanță regională și locală

MĂSURA 1.2 Optimizarea serviciilor publice în domeniul MDS și AAC

MĂSURA 1.3 Promovarea eficienței energetice

OBIECTIV 2. CREȘTERE ECONOMICĂ SUSTENABILĂ ÎN RDN

MĂSURA 2.1 Consolidarea rețelei de centre urbane

MĂSURA 2.2 Facilitarea dezvoltării mediului de afaceri

MĂSURA 2.3 Susținerea domeniului de cercetare, inovare și transfer tehnologic

MĂSURA 2.4 Dezvoltarea potențialului și infrastructurii turistice

MĂSURA 2.5 Dezvoltarea performanțelor și capacităților competitive a forței de muncă din RDN

OBIECTIV 3. GUVERNANȚĂ ÎMBUNĂTĂȚITĂ ÎN DOMENIUL DEZVOLTĂRII REGIONALE

MĂSURA 3.1 Crearea și dezvoltarea instrumentelor de suport pentru DR

MĂSURA 3.2 Dezvoltarea capacităților APL în planificare, managementul proiectelor și atragerea investițiilor

MĂSURA 3.3 Facilitarea dialogului între actorii regionali, interregionali și internaționali

Domeniul de intervenție:

**1. Infrastructura drumurilor
regionale și locale**

Cadrul de politici la nivel național

Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova 2020”

Obiectiv strategic de dezvoltare

Investiții publice în infrastructura de drumuri naționale și locale în scopul diminuării cheltuielilor de transport și sporirii vitezei de acces

Indicator	Unitatea de măsură	2010	2015	2020
Reabilitarea drumurilor publice naționale	km		900 (2014)	1900
Reparația drumurilor publice locale			700 (2014)	4900
Ponderea drumurilor publice naționale aflate în stare:				
• foarte bună	%			38
• bună	%			42

Strategia de Transport și Logistică 2013-2022

Obiectivul general

Obiectivul general ce urmează a fi atins prin implementarea prezentei Strategii este un sistem de transport și logistică eficient care susține necesitățile cetățenilor pentru mobilitate și care facilitează comerțul pe piețele internă și internațională, și sporirea rolului pe care Republica Moldova îl are în calitate de legătură între statele UE și CSI.

Obiectiv specific

- Asigurarea unui cadru ce-ar permite fiecărui tip de transport să contribuie la dezvoltarea economică a Republicii Moldova, orientată spre dezvoltarea comerțului exterior;

Strategia Națională pentru Siguranță Rutieră

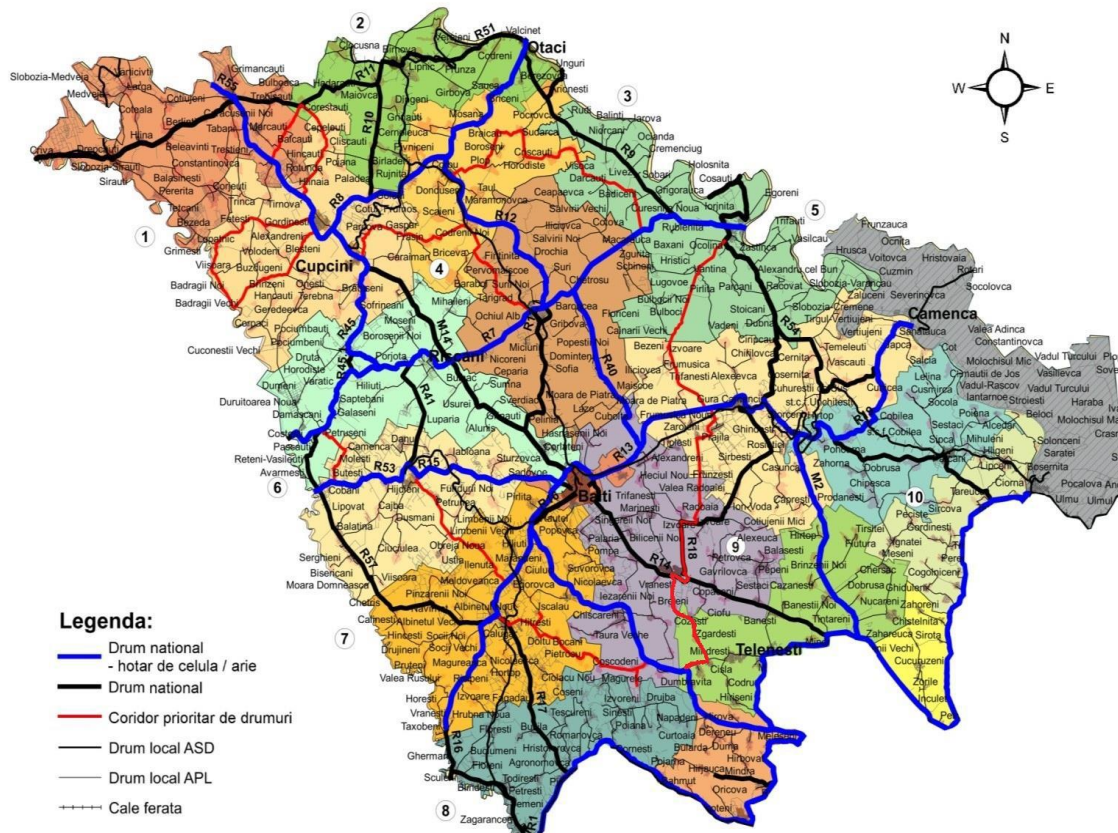
Obiectiv general: *Siguranța infrastructurii*

Obiectiv specific

- Dezvoltarea și întreținerea unei infrastructuri rutiere sigure cu o componentă specială dedicată sistemelor de transport inteligente

Program regional sectorial (PRS) în domeniul drumurilor regionale și locale (DRL)

- **Obiectiv general:** Asigurarea în regiuni a unei conectivități rutiere durabile, în condiții de siguranță și cost-eficiente pe tot parcursul anului, pentru a sprijini dezvoltarea regională și creșterea bunăstării populației

Criteria de selectare a proiectelor privind DRL

- Conectarea la artera de drumuri naționale și la coridoarele de drumuri conform PRS în DRL
- Lungimea de peste 10 km a proiectului;
- Numărul de conexiuni la diverse localități;
- Numărul de conexiuni la școala/școli;
- Numărul de conexiuni la spitalul/spitale;
- Numărul de conexiuni la întreprinderi;
- Accesul la obiective turistice;
- Accesul la frontiera națională;
- Conexiunea la subdiviziuni ale Departamentului Situații Excepționale;
- Conexiunea la mediul de afaceri (Zone Economice Libere, parcuri industriale, incubatoare de afaceri etc.);

Domeniul de intervenție:

2. Aprovizionare cu apă și sanitație

Strategiei de alimentare cu apă și sanitație (2014 – 2028)

(aprobată prin HG Nr. 199 din 20.03.2014)

Obiectiv general: *Asigurarea graduală a accesului la apă sigură și sanitație adecvată pentru toate localitățile și populația Republicii Moldova, contribuind astfel la îmbunătățirea sănătății, demnității și calității vieții și la dezvoltarea economică a țării.*

Obiective specifice:

1. Descentralizarea serviciilor publice de alimentare cu apă și sanitație
2. Extinderea sistemelor centralizate de alimentare cu apă și sanitație și creșterea gradului de acces al populației la aceste servicii
3. Promovarea principiilor economiei de piață și atragerea capitalului privat

Strategiei de alimentare cu apă și sanitație (2014 – 2028)

(aprobată prin HG Nr. 199 din 20.03.2014)

Indicatori de monitorizare

- Satisfacerea cerințelor populației țării pentru servicii de alimentare cu apă și sanitație îmbunătățite, eficiente și la costuri realiste va fi realizată prin:
- implementarea planurilor de siguranță a apei și conformarea la cerințele de calitate ale Directivei 98/83/CE privind apa destinată consumului uman;
- reducerea cu 50% a epidemiilor hidrice și a bolilor posibil asociate apei;
- atingerea țintelor de dezvoltare ale mileniului de alimentare cu apă potabilă sigură a cel puțin 65% din populație, până în anul 2020;
- atingerea țintelor de dezvoltare ale mileniului de conectare a 65% din populație la sisteme de canalizare, până cel târziu în anul 2025;
- progrese în implementarea epurării apei uzate urbane în conformitate cu cerințele Directivei 91/271/CEE.

Program regional sectorial (PRS) în domeniul alimentării cu apă și canalizare (AAC)

- **Obiectiv general:** Până în anul 2020, Regiunea de Dezvoltare Nord va avea 47% din populație conectată la sisteme de apă și 42% din populație va fi conectată la sisteme de canalizare îmbunătățite, ambele tipuri de sisteme fiind organizate în grupuri de aglomerări logice, oferind un serviciu suportabil din puncte de vedere al costurilor, durabil și prietenos cu mediul.

Criterii de selectare a proiectelor privind AAC

- Abordarea integrată de dezvoltare a serviciilor de apă și de canalizare;
- Regionalizarea și dimensiunea proiectului – Numai centrele raionale cu satele asociate, dar și aglomerările urbane/rurale mai mari de 10 mii de locuitori vor fi considerate
- Prezența unei surse de apă potabilă tratabilă, inclusiv captările și stațiile de tratare existente
- Prezența unui sistem funcțional de colectare a apelor uzate cu existența stației de epurare
- Acordul dintre beneficiari și un operator certificat de AAC

Domeniul de intervenție:

3. Îmbunătățirea factorilor de mediu

Strategiei de gestionare a deșeurilor în Republica Moldova pentru anii 2013-2027

(aprobată prin HG Nr. 248 din 10.04.2013)

- **Obiectivele generale**

1. Dezvoltarea sistemelor integrate de management al deșeurilor menajere prin armonizarea cadrului legislativ, instituțional și normativ la standardele UE, bazate pe abordare regională și divizarea teritorială a țării în 8 regiuni de management al deșeurilor;
2. Dezvoltarea infrastructurii regionale de eliminare a deșeurilor menajere solide și a stațiilor de transfer, în conformitate cu practicile statelor membre ale UE;
3. Dezvoltarea sistemelor de colectare și tratare a fluxurilor de deșeuri specifice (ambalaje, deșeuri de echipamente electrice și electronice, cauciucuri, baterii etc.) Prin promovarea și implementarea principului „responsabilitatea producătorului”, inclusiv a celor periculoase (deșeuri medicale, uleiuri uzate, etc.), Prin plasarea a câte un punct de colectare la nivel de regiune.

Strategiei de gestionare a deșeurilor în Republica Moldova pentru anii 2013-2027

(aprobată prin HG Nr. 248 din 10.04.2013)

- **Obiectivele specifice:**

- 1) pentru deșeurile menajere:**

- a) promovarea și implementarea sistemelor de colectare selectivă în toate localitățile, atât în sectorul casnic, cât și în cel de producție, precum și a facilităților de sortare, compostare și reciclare;
 - b) îmbunătățirea sistemului de transportare a deșeurilor și dezvoltarea stațiilor de transfer (4-7 stații per raion);
 - c) dezvoltarea capacităților de eliminare a deșeurilor menajere (construcția a 7 depozite de deșeurii menajere solide la nivel regional și a 2 stații pentru tratarea mecanico-biologică);
 - d) îmbunătățirea guvernării instituționale în domeniul gestionării deșeurilor menajere, prin crearea asociațiilor autorităților publice locale la nivel regional;

Strategiei de gestionare a deșeurilor în Republica Moldova pentru anii 2013-2027

(aprobată prin HG Nr. 248 din 10.04.2013)

- **Obiectivele specifice:**

- 2) pentru ambalaje și deșeuri de ambalaje:**

- a) creșterea gradului de reutilizare și recuperare a ambalajelor cu 20 % pînă în anul 2027;
 - b) dezvoltarea schemelor de valorificare materială și energetică a deșeurilor de ambalaje care nu pot fi reciclate (neadecvate pentru valorificare materială);

- 3) pentru deșeuri vegetale, dejectii animaliere, deșeuri de la prelucrarea lemnului:**

- a) încurajarea valorificării prin procedee aerobe și anaerobe și construirea capacităților de compostare și fermentare a deșeurilor, cel puțin cîte una per raion;
 - b) susținerea valorificării energetice, acolo unde valorificarea materială nu este fezabilă din punct de vedere tehnico-economic, în condiții de siguranță pentru sănătatea populației și pentru mediu;

- 4) pentru cauciucuri uzate:**

- a) asigurarea unei rețele de colectare a cauciucurilor uzate prin intermediul centrelor de deservire tehnică a automobilelor, centrelor comerciale, parcărilor etc.;
 - b) creșterea gradului de valorificare materială și energetică a cauciucurilor uzate prin reciclare sau prelucrare în cuptoarele de ciment;

Program regional sectorial (PRS) în domeniul managementului deșeurilor solide (MDS)

Obiectivul general: Îmbunătățirea serviciilor publice locale de gestionare a deșeurilor în Regiunea de Dezvoltare Nord (RDN), trecînd etapizat la noile standarde în conformitate cu cerințele Directivelor UE.

Zonele de MDS în RDN

Criterii de selectare a proiectelor privind MDS

- Conform abordării regionale privind zonele de management al deșeurilor - 2 zone MDS
- Va include toată rețeaua de management al deșeurilor, începând cu transportarea, transferarea, înhumarea deșeurilor și tratarea lor pentru zona de management al deșeurilor, cu elementele infrastructurii de management al deșeurilor, inclusiv depozitul sanitar, stațiile de transfer, sortare, reciclare, compostare, tratare mecanico-biologică și altele după caz , cu toate aspectele de amplasare în teren, conectare la sursele de energie, apă, canalizare și altele aspecte coordonate cu organele de supraveghere și control de stat în modul cuvenit.

Domeniul de intervenție:

4. Dezvoltarea infrastructurii de afaceri

Strategia de dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii pentru anii 2012-2020

Prioritatea 4. Sporirea competitivității IMM-lor

Obiectiv 4.2. Facilitarea dezvoltării grupării IMM-urilor în clustere, incubatoare de afaceri etc.

4.2.5. Extinderea infrastructurii inovaționale prin crearea și susținerea parcurilor științifice și a incubatoarelor inovaționale

4.2.6. Crearea și dezvoltarea rețelei incubatoarelor de afaceri

Strategia națională de atragere a investițiilor și promovare a exporturilor pentru anii 2016-2020

Obiectivul general C. Sporirea calității infrastructurii industriale, de transport și comerciale pentru sectoarele orientate spre export

Obiectivul specific C2. Dezvoltarea în continuare a infrastructurii (inclusiv nemateriale) de susținere a investițiilor și exporturilor

Măsura 48. Susținerea procesului de creare și dezvoltare a ZEL, PI, clusterelor, parcurilor științificetehnologice, ca instrumente de atragere a investițiilor și promovare a exporturilor

Strategia de dezvoltare a comerțului interior în Republica Moldova pentru anii 2014-2020

Obiectivul specific: 4. Diversificarea canalelor de distribuție și comercializare a produselor/serviciilor comerciale

Măsura 4.1. Susținerea creării unui centru agroalimentar la nivel național (mun. Chișinău) precum și a unor centre regionale cu baza tehnico-materială și logistica corespunzătoare (piețe agricole angro, depozite, camere frigorifice, mijloace de transport, marketing, etc.).

Programul regional sectorial (PRS)

”Dezvoltarea infrastructurii de afaceri” *(proiect)*

Obiectiv general: *Creștere economică sustenabilă în RDN*

Obiective specifice:

1. Dezvoltarea infrastructurii de afaceri în RDN.
2. Promovarea potențialului economic și investițional în regiune.
3. Facilitarea asocierii producătorilor pentru atragerea investițiilor.

Criteria de selectare a proiectelor

- Obiective de investiții amplasate în zone cu potențial economic dezvoltat;
- Reabilitarea clădirilor existente cu investitori / rezidenți identificați la etapa CF;
- Crearea locurilor de muncă min. 10, în primul an de activitate;
- Bunurile create trebuie să rămână în proprietate publică min. 10 ani;
- Destinația obiectivelor de construcție nu trebuie schimbată pentru o perioadă de min. 10 ani;
- Asigurarea durabilității investiției și întreținerii obiectivelor de construcție de către beneficiar;
- Beneficiarul își asumă obligația privind atingerea indicatorilor planificați CF.

Domeniul de intervenție:

5. Sporirea atractivității turistice

Strategia „Turism 2020”

Obiectivul general:

Impulsionarea activității turistice în Republica Moldova prin dezvoltarea turismului intern și receptor

Obiective specifice :

1. Perfecționarea legislației turistice în conformitate cu cerințele pieței turistice, racordate la standardele europene
2. Valorificarea potențialului turistic național și promovarea imaginii Republicii Moldova ca destinație turistică
3. Dezvoltarea regională a turismului
4. Sporirea nivelului de pregătire a cadrelor de specialitate și a calității serviciilor turistice
5. Modernizarea tehnologică a industriei turistice prin utilizarea tehnologiilor informaționale

Programul Sectorial Regional în domeniul Dezvoltării Atractivității Turistice

Obiectiv general:

Dezvoltarea, valorificarea și promovarea potențialului și infrastructurii turistice regionale.

Obiective specifice:

1. Modernizarea și amenajarea locațiilor turistice în RDN
2. Valorificare și promovarea potențialului turistic
3. Dezvoltarea competențelor de inițiere și gestionare a afacerilor în domeniul turism

Programul Sectorial Regional în domeniul Dezvoltării Atractivității Turistice *(proiect)*

Obiectiv general:

Dezvoltarea, valorificarea și promovarea potențialului și infrastructurii turistice regionale.

Obiective specifice:

1. Modernizarea și amenajarea locațiilor turistice în RDN
2. Valorificare și promovarea potențialului turistic
3. Dezvoltarea competențelor de inițiere și gestionare a afacerilor în domeniul turism

Criteria de identificare a conceptelor de proiecte în domeniul atractivității turistice

- Obiective turistice incluse în Registrul monumentelor de importanță națională;
- Prezentarea avizului Ministerului Culturii ;
- Existența structurii de cazare și alimentare este un avantaj;
- Acces la serviciile medicale și ordine publică etc.
- Posibilitatea creării locurilor de muncă;
- Bunurile create trebuie să rămână în proprietate publică min. 10 ani;
- Destinația obiectivelor de construcție nu trebuie schimbată pentru o perioadă de min. 10 ani;
- Asigurarea durabilității investiției și întreținerii obiectivelor de construcție de către beneficiar;
- Beneficiarul își asumă obligația privind atingerea indicatorilor planificați CF;

Domeniul de intervenție:

6. Eficiența energetică a clădirilor publice

Programul național pentru eficiență energetică 2011-2020

(HG nr. 833 din 10.11.2011)

Obiective globale

- a) Eficientizarea consumului global de energie primară cu 20% pînă în anul 2020;
- b) Creșterea ponderii energiei regenerabile în totalul mixului energetic de la 6% în anul 2010 pînă la 20% în anul 2020;
- c) Creșterea ponderii biocombustibililor pînă la cel puțin 10% din totalul combustibililor utilizați în anul 2020;
- d) Reducerea către anul 2020, cu cel puțin 25%, a emisiilor de gaze cu efect de seră, comparativ cu anul de bază 1990.

Program regional sectorial (PRS) în domeniul eficienței (EE) a clădirilor publice

- **Obiectivul general:** Reducerea consumului de energie cu aproximativ 25,429 MWh prin reabilitarea energetică a circa 160,941 m² din suprafața totală a clădirilor publice către anul 2020

Criteria de selectare a proiectelor privind EE a clădirilor publice

- Tipurile de clădiri publice cu suprafață mai mare și potențial mai mare de eficientizare a consumului de energie;:
 - 1) instituții medico-sanitare publice;
 - 2) instituții de învățământ,
 - 3) alte clădiri publice (azil de bătrâni, case de copii);
- Clădirile trebuie să rămână în proprietatea publică pentru următorii 10 ani
- Cerere substanțială pentru reabilitarea termică (fără izolație termică și nu mai mult de 30% dintre ferestrele vechi schimbate)
- Structura clădirii în stare bună care nu au fost supuse anterior unor lucrări de reabilitare energetică (schimbarea geamurilor mai mult de 30% în ultimii ani, sau /și izolarea pereților).
- Clădirea nu trebuie să fie un monument de arhitectură.

Strategia de dezvoltare socio-economică a raionului/localității

Obiective strategice (exemplu mun. Bălți.):

1. Dezvoltarea și modernizarea sectorului economic
2. Valorificarea și sporirea eficienței administrării proprietății municipale
3. Îmbunătățirea infrastructurii și creșterea calității serviciilor publice
4. Îmbunătățirea condițiilor de trai în municipiu prin crearea infrastructurii corespunzătoare
5. Îmbunătățirea și dezvoltarea serviciilor medicale
6. Extinderea accesului la educație și învățământ și asigurarea condițiilor optime pentru un proces eficient și rezultativ
7. Sporirea gradului de integrare socială și îmbunătățirea condițiilor de prestare a serviciilor de asistență socială
8. Dezvoltarea și asigurarea unui mediu cultural durabil
9. Consolidarea și dezvoltarea capacității sectorului neguvernamental în soluționarea problemelor existente în municipiul bălți

Muğumesc !